

**UCHWAŁA NR XXXII/358/2017
RADY GMINY BARTOSZYCE**

z dnia 27 grudnia 2017 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bartoszyce na 2018 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875) oraz art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.) oraz art. 10 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2017 r. poz. 783 ze zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U. z 2016 r., poz. 1492) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok w Gminie Bartoszyce, stanowiący załącznik niniejszej do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bartoszyce.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2018 r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Andrzej Kosakowski

Załącznik do uchwały Nr XXXII/358/2017
Rady Gminy Bartoszyce
z dnia 27 grudnia 2017 r.

**Gminny Program Profilaktyki i
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz
Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Bartoszyce
na 2018 rok**



I. WSTĘP

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny, ochrona zdrowia oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych, grożących patologiami i uzależnieniami. Do dysfunkcji należą uzależnienia od substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze), uzależnienia behawioralne np. od komputera, internetu, gier hazardowych), przemoc w rodzinie, przestępczość, demoralizacja młodzieży. Dysfunkcje, niosą ze sobą poważne zagrożenia dla zdrowia fizycznego i psychicznego, funkcjonowania w rodzinie oraz społeczności, dlatego też stanowią ważny obszar działania lokalnych samorządów.

Wśród najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych, najczęściej wymienia się alkoholizm i narkomanię. Alkohol, jako produkt, jest legalnym towarem rynkowym, ale nadużywany powoduje szereg szkód społecznych, ekonomicznych i zdrowotnych. Z tego względu jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który poprzez stosowne regulacje prawne, stara się wpływać na ograniczanie rozmiarów tych szkód oraz przeciwdziałać ich powstawaniu. Jak podaje Światowa Organizacja Zdrowia, nadużywanie alkoholu jest przyczyną niemal 6.5% ogółu zgonów w Europie. Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne, pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych na ok. 600 tys., a liczbę osób pijących alkohol szkodliwie – na ok. 2,5 mln.

Podstawą realizacji zadań własnych gminy z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zadania realizowane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się od spożywania alkoholu,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,
- działalność informacyjną i wychowawczą,
- ograniczanie dostępności alkoholu,
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

Poważnym zagrożeniem społecznym jest również zażywanie środków psychoaktywnych. Współcześnie narkomania utraciła swój marginalny charakter, dotyczący jedynie wąskiego kręgu zbuntowanej młodzieży, stając się zjawiskiem coraz bardziej powszechnym. Prezentowane w Polsce dane, w zależności od źródła, mówią o liczbie od kilku tysięcy do kilkuset tysięcy osób uzależnionych. Obecnie nadużywanie i nałogowe używanie narkotyków nosi charakter wieloaspektowy. Narkomania występuje najczęściej z jednej strony w grupach społecznie zaniedbanych, z drugiej zaś (choć w mniejszym zakresie) w środowiskach zamożnej młodzieży. Niestety, w ostatnim okresie zwiększa się częstość używania narkotyków także wśród tak zwanej młodzieży „normalnej” oraz wśród osób dorosłych.

Lokalna polityka wobec zjawiska narkomanii realizowana jest w oparciu o ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, głównie przez:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych,
- nadzór nad substancjami psychoaktywnymi, których używanie może doprowadzić do narkomanii,
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może doprowadzić do narkomanii.

Podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań profilaktycznych oraz naprawczych, zmierzających do ograniczenia spożycia alkoholu i zażywania środków psychoaktywnych, z uwzględnieniem przeciwdziałaniu przemocy oraz wynikających z tego szkód społecznych wśród mieszkańców Gminy Bartoszyce jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bartoszyce na 2018 rok, zwany dalej „Programem”. Dokument jest częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bartoszyce na lata 2016-2023. W niniejszym Programie uwzględniono kierunki zawarte w Narodowym Programie Zdrowia.

II. PODSTAWY PRAWNE ORAZ DOKUMENTY KORESPONDUJĄCE Z REALIZACJĄ ZADAŃ W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.);
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2017 r., poz. 783 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390);
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1875 ze zm.);
5. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U. z 2016 r. poz. 1492);
6. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016-2020;
7. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016 – 2020;
8. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2016-2020;
9. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bartoszyce na lata 2016-2023 (Uchwała Nr XIII/159/2016 Rady Gminy Bartoszyce z dnia 29 stycznia 2016 r.);
10. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2020.

II. DIAGNOZA WYBRANYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE BARTOSZYCE

Diagnoza została sporządzona w oparciu o dokumenty będące w dyspozycji referatu Spraw Społecznych, Promocji i Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych Urzędu Gminy w Bartoszycach, dane ze sprawozdań z realizacji zadań składanych przez podmioty działające w obszarze profilaktyki społecznej oraz w oparciu o wyniki badań zawarte w Diagnozie Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Bartoszyce, sporządzonej w 2016 r.

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Bartoszyce leży w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie bartoszyckim. Jest to jedna z największych pod względem zajmowanego obszaru gmin w Polsce. Administracyjnie obejmuje 105 miejscowości, skupionych w 31 sołectwach, zamieszkałych łącznie przez 10.995 tys. mieszkańców¹. Jest to rejon od wielu lat charakteryzujący się wysoką stopą bezrobocia i pomimo niewielkiego spadku w ostatnim czasie, wciąż dużym wskaźnikiem rodzin objętych pomocą społeczną. Pod względem potencjału demograficznego, sytuacja Gminy Bartoszyce jest względnie dobra, aczkolwiek obserwuje się postępujący proces „starzenia się społeczeństwa”. Według danych ewidencji ludności, w 2016 roku liczba zameldowań na terenie gminy przekroczyła liczbę wymeldowań. Jednocześnie odnotowano ujemny przyrost naturalny.

¹ Dane Urzędu Gminy w Bartoszycach – stan na dzień 30 grudnia 2016 r.

2. ZASOBY INSTYTUCJONALNE.

2.1. Placówki oświatowe i kulturalne.

Na terenie gminy Bartoszyce, funkcjonuje 6 szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest gmina Bartoszyce, 1 szkoła podstawowa prowadzona przez organizację pozarządową, 1 gminne przedszkole, 1 punkt przedszkolny przy szkole podstawowej w Bezedach oraz 6 oddziałów przedszkolnych (przy każdej ze szkół podstawowych). Do wymienionych placówek oświatowych łącznie uczęszcza 914 dzieci i młodzieży. We wszystkich szkołach, obligatoryjnie realizowane są *Szkolne Programy Profilaktyki*, podejmujące - w ramach profilaktyki pierwszorzędowej - działania związane z przeciwdziałaniem patologiom społecznym (alkoholizmowi, narkomanii, przemocy). Obok placówek oświatowych, ważnym partnerem samorządu w realizacji zadań profilaktycznych są placówki kulturalne. Na terenie gminy Bartoszyce, funkcjonuje 5 domów kultury i 24 świetlice wiejskie. Stanowią one bazę do podejmowania działań prozdrowotnych i prospołecznych, adresowanych do lokalnej społeczności – zarówno dzieci, młodzieży, jak i dorosłych.

2.2. Bezpieczeństwo publiczne

Zadania w zakresie bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy Bartoszyce realizuje Komenda Powiatowa w Bartoszykach oraz Posterunek Policji w Bezedach. Gminę Bartoszyce obsługuje trzech dzielnicowych. Policja należy do instytucji najczęściej wnoszących o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz - na mocy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - wszczynających procedurę „Niebieska Karta”. Z tego powodu stanowi bardzo ważne ogniwo w lokalnym systemie przeciwdziałania patologiom społecznym.

2.3. Placówki Lecznictwa Odwykowego

Dostępność pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych i doświadczających przemocy, była realizowana głównie przez NZOZ Poradnię Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia „Szansa” w Bartoszykach. Jest to jedyna w powiecie bartoszyckim specjalistyczna niestacjonarna placówka leczenia odwykowego. W 2017 r. z pomocy terapeutów z jej usług skorzystało:

- 50 osób uzależnionych od alkoholu
- 1 osoba pijąca szkodliwie
- 4 współuzależnione
- 1 osoba uzależnionych od innych środków psychoaktywnych
- 3 osoby doznające przemocy

2.4. Pomoc społeczna

Skalę problemu alkoholowego i narkomanii w gminie, częściowo odzwierciedla liczba rodzin, objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszykach. Zatrudnieni w nim pracownicy socjalni – w ramach pracy socjalnej - podejmują szereg działań ukierunkowanych na rozwiązanie problemów indywidualnych i rodzinnych. Pomocą materialną z tytułu uzależnienia od innych środków psychoaktywnych zostały objęte 3 rodziny. Ważny element systemu wsparcia rodzin z dziećmi w Gminie Bartoszyce stanowi ponadto asystent rodziny, zatrudniany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Do jego zadań m.in. należy podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin. Głównym źródłem problemów najczęściej jest alkohol.

Jak wynika z poniższego zestawienia, w ogólnej liczbie osób korzystających ze świadczeń pomocy społ., która od trzech lat wykazuje tendencję spadkową, zmniejszyła się także liczba rodzin z problemem alkoholowym.

Pomoc Ośrodka Pomocy Społecznej	2015	2016	2017
Ogółem liczba rodzin którym udzielono pomocy materialnej	859	808	771
W tym rodziny, w których występuje problemem alkoholowy	145	190	176

2.5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Kluczowe działania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zmierzające do zobowiązania osób nadużywających alkoholu do podjęcia terapii, podejmuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA).

W latach 2015-2017 do GKRPA, wpłynęło łącznie 113 wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia.

Liczba wniosków złożonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		
2015	2016	2017
28	34	51

Z powyższego zestawienia wynika, że ilość wniosków w zakresie wszczęcia procedury zobowiązania do leczenia odwykowego na przestrzeni ostatnich trzech lat wykazuje tendencję wzrostową.

W stosunku do ogólnej liczby mieszkańców - liczba ta wydaje się stosunkowo niska. Należy jednak zwrócić uwagę na to, iż dane te, nie odzwierciedlają rzeczywistej skali problemu, który często stanowi „tajemnicę czterech ścian”, co znacznie utrudnia podjęcie interwencji przez kompetentne służby.

2.6. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny

Ważnym ogniwem w lokalnym systemie przeciwdziałania patologiom społecznym jest Punkt Informacyjno-Konsultacyjny (PIK), zlokalizowany w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszycach. W 2017 r. zatrudnionych było w nim dwóch konsultantów: psycholog i terapeuta uzależnień. Ze specjalistycznego poradnictwa korzystały osoby/rodziny, doświadczające problemów wynikających z nadużywania alkoholu i stosowania przemocy domowej. Psycholog służył głównie pomocą osobom doświadczającym przemocy – z rodzin, w których prowadzona jest procedura Niebieska Karta. Z jego wsparcia w 2017 r. skorzystało 49 osób, głównie uwikłanych w problemy wynikające z występowania problemu alkoholowego i/lub przemocy w rodzinie. Był też dużym wsparciem dla pracowników socjalnych i asystenta rodziny oraz dla pedagogów szkolnych, którzy w trudnych sytuacjach korzystali z jego profesjonalnego wsparcia. Z pomocy terapeuty skorzystało 29 osób. Dyżury specjalistów miały być pełnione w formie stacjonarnej (siedziba GOPS w Bartoszycach), jak również, w zależności od zgłaszanych potrzeb – w formie wyjazdowej (w gminnych placówkach oświatowych).

Mieszkańcy gminy korzystali też z pomocy przedstawiciela GKRPA (etatowy pracownik Urzędu Gminy w Bartoszycach), posiadającego certyfikat specjalisty z zakresu pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. Osobom zgłaszającym problemy rodzinne udzielał pomocy w postaci

identyfikowania zgłaszanych problemów, prowadził rozmowy motywacyjno-informacyjne z osobami nadużywającymi alkoholu i przejawiającymi zachowania przemocowe, motywował do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu, udzielał konsultacji osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, motywował do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych.

2.7. Zespół Interdyscyplinarny

Bardzo ważnym problemem społecznym, często współwystępującym z uzależnieniem od alkoholu i narkotyków jest przemoc w rodzinie. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie „do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Integracją oraz koordynacją działań podejmowanych przez różne instytucje i specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na poziomie gminy zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bartoszycach. Do głównych zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy prowadzenie procedury „Niebieska Karta”, wszczynanej w sytuacji podejrzenia przemocy w rodzinie. Od stycznia 2017 r. do grudnia 2017 r. do przewodniczącej Zespołu wpłynęły 43 „Niebieskie Karty”, i jest to liczba większa niż w ubiegłych latach. Z danych wynika, iż doświadczającymi przemocy w zdecydowanej większości są kobiety (38), co odpowiada statystykom ogólnopolskim.

W gminie Bartoszyce niezmiennie prowadzone są bardzo aktywne działania profilaktyczne, ukierunkowane na przeciwdziałanie przemocy domowej – kampanie, konferencje, szkolenia, warsztaty w szkołach, publikacja artykułów w lokalnych mediach.

2.8. Rynek napojów alkoholowych

Rada Gminy Uchwałą nr XXX/270/2001 z dnia 28 września 2001 r. ustaliła dla terenu gminy liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – 45 oraz przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – 15.

Przedstawione poniżej dane obrazują sytuację na rynku napojów alkoholowych w gminie Bartoszyce.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Bartoszyce	2015 r.	2016 r.	2017 r.	Limit liczby sprzedaży napojów alkoholowych
Do spożycia poza miejscem sprzedaży	32	30	28	45
Do spożycia w miejscu sprzedaży	9	8	9	15
Razem:	41	38	37	60
Liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt	271	291	297	

III. GŁÓWNE WNIOSKI Z DIAGNOZY LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH w GMINIE BARTOSZYCE

1. Dominującym problemem społecznym w gminie Bartoszyce jest nadużywanie alkoholu. Przekłada się to na problemy rodzinne, co znajduje odzwierciedlenie w rosnącej liczbie wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego, składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i ilości osób korzystających ze specjalistycznego wsparcia konsultantów, pracujących w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym.
2. Zdaniem lokalnej społeczności, dostęp do alkoholu powinien być ograniczany. Mieszkańcy od władz lokalnych przede wszystkim oczekują udzielania pomocy osobom oraz rodzinom, których ten problem dotyczy, podejmowania działań edukacyjnych i profilaktycznych.
3. Należy kontynuować działania służące zwiększeniu świadomości przedsiębiorców i sprzedawców w zakresie przestrzegania zasad i warunków sprzedaży napojów alkoholowych, określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Za kluczową należy uznać edukację lokalnej społeczności, zarówno dzieci, młodzieży i dorosłych, w zakresie środków psychoaktywnych, tj. alkoholu i narkotyków. Młodzież jest zdania, że alkohol zawarty w piwie jest „inny” i mniej groźny dla zdrowia niż ten zawarty w napojach wysokoprocentowych. Ponad połowa badanych gimnazjalistów i 12% uczniów szkoły podstawowej zadeklarowało, że ma już za sobą inicjację alkoholową.
5. Mieszkańcy nie mają wystarczającej wiedzy na temat narkotyków, które są obecne w gminie. Spora część młodzieży (14% gimnazjalistów) ma już za sobą pierwszy kontakt z nimi. Młodzi ludzie zarówno ze szkoły podstawowej, jak i z gimnazjum przyznają, że znają w swoim otoczeniu osoby, które zażywają narkotyki. W świetle powyższych danych niezbędne jest przekazywanie zarówno młodym ludziom, jak i ich rodzicom rzetelnej wiedzy na temat niebezpieczeństw jakie wiążą się z przyjmowaniem środków psychoaktywnych.
6. Z punktu widzenia organizacji działań profilaktycznych, ważnym zdaje się być fakt, że młodzież nie rozmawia na temat narkotyków ze swoimi rodzicami. Dlatego ważne jest, by młodzież mogła otrzymać rzetelną wiedzę i umiejętności od specjalistów, a nie szukała jej chociażby w internecie. Niezbędnym jest także objęcie działaniami profilaktycznymi rodziców i nauczycieli/wychowawców, wzmacnianie ich ról w kształtowaniu poglądów dzieci.
7. Młodzież często pada ofiarą cyberprzemocy (tzw. cyberbullying). Duża część badanej grupy doświadczyła wyzywania, straszenia, ośmieszania za pomocą internetu czy sms-ów. 3% uczniów szkoły podstawowej i 11% gimnazjalistów padło ofiarą tego rodzaju przemocy w sieci. Należy kontynuować działania mające na celu ochronę przed zagrożeniami płynącymi z sieci.
8. Niezbędne jest podejmowanie działań ukierunkowanych przeciwdziałaniu przemocy, która jest zjawiskiem towarzyszącym nadużywaniu alkoholu czy zażywaniu środków psychoaktywnych. Należy uświadamiać i kształcić pożądane postawy społeczne, wyrażające się przekonaniem, że przemoc nie jest wyłącznie prywatną sprawą.

Reasumując, w prowadzeniu działań profilaktycznych na terenie gminy Bartoszyce, istotne jest podejmowanie działań systemowych, których podstawą będzie przekazywanie rzetelnej, adekwatnej do odbiorców wiedzy, ukierunkowanych na kształtowanie właściwych postaw społecznych i rozwój umiejętności psychospołecznych. Odbiorcami powinny być zarówno dzieci, jak i młodzież, ale także rodzice, nauczyciele, pedagodzy szkolni. Warto także stwarzać młodym ludziom możliwość konstruktywnego spędzania czasu w grupie rówieśniczej, która będzie dostarczać pożądanych społecznie wzorców do identyfikacji. Dzięki temu jednostka może czuć się bezpiecznie, a doświadczenie takie w sposób niezwykle silny kształtuje poczucie własnej wartości, umożliwia odreagowanie napięć i realizację potrzeb. Tylko w taki sposób może odbywać się kompleksowa działalność profilaktyczna, która może przynieść wymierne efekty.

Diagnoza i analiza problemów społecznych dała podstawę do opracowania celu głównego, celów szczegółowych oraz konkretnych zadań Programu. Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

ROZDZIAŁ II

II. CELE PROGRAMU:

CEL GŁÓWNY:

Ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Bartoszyce oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych i wspierających.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, służącej zwiększaniu świadomości społecznej poprzez:

1. Edukację publiczną w zakresie problematyki alkoholowej i narkomanii oraz przemocy.
 - a. prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych na tematy związane z problematyką używania środków psychoaktywnych.
 - b. organizowanie lokalnych debat, narad, seminariów i konferencji, uwzględniających problematykę zachowań ryzykownych i szkodliwych.
 - c. zakup materiałów edukacyjnych oraz dystrybucja wśród określonych grup adresatów, opracowywanie i wydawanie własnych biuletynów i ulotek służących temu celowi.
 - d. publikacja artykułów w mediach: lokalnej prasie, na stronach internetowych.
2. Realizację programów dotyczących zagadnień podnoszących świadomość w zakresie zdrowotnych, psychologicznych i społecznych konsekwencji używania alkoholu i narkotyków.
3. Realizację projektów profilaktycznych dotyczących zagadnienia przemocy rówieśniczej, a także nowych form przemocy za pośrednictwem urządzeń elektronicznych, z uwzględnieniem kwestii związanych z ochroną przed doświadczaną cyberprzemocą.
4. Dofinansowanie prowadzonych na terenie szkół oraz innych placówek oświatowych akcji i programów profilaktyczno – edukacyjnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, jako uzupełnienie Szkolnych Programów Profilaktyki.
5. Promowanie programów edukacyjnych, zwiększających kompetencje wychowawcze rodziców w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych, m.in. „Szkoła dla rodziców i wychowawców”.
6. Realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży na świetlicach wiejskich na podstawie programów profilaktycznych.
7. Dofinansowywanie szkoleń dla nauczycieli i pedagogów w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijających umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli i rodziców z gminy Bartoszyce.
8. Dofinansowanie działań sportowo – rekreacyjnych prowadzonych w placówkach oświatowych i kulturalnych gminy Bartoszyce, jako integralnego elementu strategii profilaktycznych.
9. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności alkoholu i przestrzeganie zakazu jego sprzedaży osobom nieletnim.

10. Promocja zdrowego, bezpiecznego stylu życia, zdrowia psychicznego, poprzez organizowanie, finansowanie, dofinansowanie różnego rodzaju imprez (festynów, pikników, turniejów, zawodów, konkursów).

11. Finansowanie lub dofinansowanie kolonii letnich z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin zagrożonych patologiami społecznymi.

12. Przeprowadzanie badań, sporządzanie raportów i diagnoz, służących zidentyfikowaniu zagrożeń występujących w gminie Bartoszyce.

Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, liczba informacyjnych umieszczonych w mediach, liczba zorganizowanych szkoleń/konferencji/debat, ilość zakupionych i rozdyskrebowanych materiałów edukacyjnych, liczba uczestników przedsięwzięć profilaktycznych, liczba sfinansowanych/dofinansowanych kolonii; liczba uczestników.

Powyższe zadania wpisują się w cel operacyjny Narodowego Programu Zdrowia:

PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UŻYCIEM SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH, UZALEŻNIENIAMI BEHAWIORALNYMI I INNYMI ZACHOWANAMI RYZYKOWNYMI.

2. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych

1. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób uwikłanych w problemy związane ze środkami psychoaktywnymi i przemocą w rodzinie w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym.

Wskaźniki: liczba udzielonych specjalistycznych porad/konsultacji, liczba osób korzystających z porad/konsultacji, liczba rodzin korzystających z porad/konsultacji, liczba osób udzielających porad/konsultacji.

2. Podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Wskaźniki: liczba wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego, liczba wniosków złożonych do sądu o wydanie postanowienia w sprawie zobowiązania do leczenia odwykowego.

3. Monitorowanie sytuacji osób/rodzin objętych pomocą oraz procedurą „Niebieskiej Karty”, w których występuje również problem uzależnienia od alkoholu/narkotyków;

Wskaźniki: liczba zrealizowanych działań monitorujących, liczba osób/rodzin objętych monitoringiem.

Powyższe zadania wpisują się w cel operacyjny Narodowego Programu Zdrowia:

PROFILAKTYKA PROBLEMÓW ZDROWIA PSYCHICZNEGO I POPRAWA DOBOSTANU PSYCHICZNEGO I SPOŁECZEŃSTWA

4. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w obszarze przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy, poprzez:

1. Podejmowanie wspólnych działań z instytucjami i organizacjami na rzecz osób i rodzin, w których występuje problem alkoholowy, narkomanii lub przemoc w rodzinie.

2. Przekazywanie materiałów edukacyjnych i informacyjnych o tematyce uzależnień i przemocy do wykorzystania w działalności profilaktycznej.

3. Finansowanie różnych form dokształcania, podejmowanych przez osoby realizujące zadania z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, pracujących na rzecz mieszkańców gminy Bartoszyce w celu podniesienia ich kompetencji.

Wskaźniki: liczba zrealizowanych przedsięwzięć, liczba współpracujących podmiotów, liczba uczestników.

Powyższe zadania wpisują się w cel operacyjny Narodowego Programu Zdrowia:

PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UŻYWANIEM SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH, UZALEŻNIENIAMI BEHAWIORALNYMI I INNYMI ZACHOWANAMI RYZYKOWNYMI.

5. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie nieprzestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

1. Wydawanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Gminy.
2. Prowadzenie na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Bartoszyce okresowych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym w szczególności zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
3. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Wskaźniki: liczba opinii wydanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych; liczba przeprowadzonych interwencji.

Powyższe zadania wpisują się w cel operacyjny Narodowego Programu Zdrowia:

PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UŻYWANIEM SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH, UZALEŻNIENIAMI BEHAWIORALNYMI I INNYMI ZACHOWANAMI RYZYKOWNYMI.

ROZDZIAŁ III

1. ADRESACI PROGRAMU

Niniejszy Program skierowany jest do:

- mieszkańców gminy Bartoszyce,
- dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem od alkoholu oraz ich rodziców, opiekunów i nauczycieli,
- osób dorosłych zagrożonych uzależnieniem od alkoholu (w tym osób pijących szkodliwie lub ryzykownie),
- osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych,
- osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od narkotyków,
- osób zawodowo zajmujących się problematyką alkoholową, narkomanii, przemocy.

2. REALIZATOR PROGRAMU

Za realizację Programu i koordynację określonych w nim zadań, odpowiedzialny jest referat Spraw Społecznych, Promocji i Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych Urzędu Gminy w Bartoszycach.

3. PARTNERZY /REALIZATORZY PROGRAMU

Ze względu na złożoność i wieloaspektowość problemów związanych z uzależnieniami oraz współistniejącą z nimi przemoc, przyjęto szeroką listę partnerów i realizatorów programu, która obejmuje instytucje bezpośrednio stykające się z problemem alkoholizmu takie jak: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Poradnia Leczenia Uzależnień „Szansa” w Bartoszycach, gminne placówki oświatowe, Komenda Powiatowa Policji w Bartoszycach, Posterunek Policji w Bezedach, Gminny Ośrodek Kultury w Tolko, sołectwa, organizacje pozarządowe.

ROZDZIAŁ IV

1. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Realizacja zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok, prowadzona będzie w oparciu o środki własne gminy Bartoszyce, uzyskane z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wydawanych zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ewentualnie pozyskane dotacje zewnętrzne.

2. W budżecie Gminy Bartoszyce na 2018 r., na realizację zadań wskazanych w Programie zaplanowano kwotę 85.000 zł., zapisanych w następujący sposób:

- w dziale 85154 – 81 000 zł.
- w dziale 85153 – 4 000 zł.

3. Kwota określona w pkt. 2 może ulec zmianie w zależności od faktycznej ilości środków finansowych pozyskanych w 2018 r. z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

4. Realizacja zadań określonych w Programie, odbywa się w oparciu o ramowy plan określony w budżecie Gminy Bartoszyce na 2018 r.

2. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Każdy członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje wynagrodzenie, wyliczane na podstawie aktualnego minimalnego wynagrodzenia miesięcznego, ustalonego w trybie i na zasadach określonych ustawą z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, w następujący sposób:

- a) udział w posiedzeniu komisji poza godzinami pracy etatowej - 10%
- b) udział w czynnościach kontrolnych punktów sprzedaży alkoholu - 20%
- c) inne prace, mające bezpośredni związek z realizacją zadań, określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, należących do kompetencji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych -10%

2. Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności lub protokół, na których został złożony własnoręczny podpis członka komisji.

3. Członkom komisji przysługuje zwrot kosztów delegacji, poniesionych z tytułu podróży służbowych na szkolenia, konferencje oraz inne wyjazdy związane z wykonywaniem zadań komisji, według załączonych delegacji, rachunków i biletów za przejazd.

3. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Wójt Gminy zobowiązany jest do sporządzenia sprawozdania z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przedłożenia go Radzie Gminy do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczy.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Andrzej Kosakowski